

ขนมไทย ในสมัยรัตนโกสินทร์

วงศ์สมัยรัตนโกสินทร์ จากจดหมายเหตุความทรงจำ
ของกรมหลวงนรินทรเทวี ผู้ทรงเป็นพระเจ้าน้องยาเธอ
ในสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช กล่าวไว้ว่า
ในงานสมโภชพระแก้วมรกต และฉลองวัดพระศรีรัตนศาสดาราม
ได้มีเครื่องตั้ง สำหรับหวานสำหรับพระสงฆ์ 2,000 รูป ดังนี้

“ขนมฝอย 1 ข้าวเหนียวแก้ว 1 ขนมผิง 1 ขนมไส้ไก่ 1
กล้วยฉาบ 1 หน้าเตี๋ยง 1 ห่อหมก 1 สังขยา 1 ฝอยทอง 1
ขนมตะไล 1 รวม 10 สิ่ง”

รู้จักขนมไทย

ผ่านบทเห่ชมเครื่องหวาน

เห่เรือชมเครื่องคาวหวาน
บทพระราชนิพนธ์ ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ 2
ทรงมีพระปรีชาญาณด้านวรรณศิลป์
เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในกาพย์เห่ชม
เครื่องคาวหวาน อันไพเราะ เป็นที่
กล่าวถึงอย่างมาก เฉพาะเครื่องหวาน
ที่ปรากฏเฉพาะ ในกาพย์นั้น ได้แก่
ข้าวเหนียวสังขยา ซ่าหริ่ม ขนมลำเจียก
มัสกอด ลุดดี ขนมจีบ ขนมเทียน
ขนมทองหยิบ ขนมผิง ขนมรังไร
ขนมทองหยอด ขนมทองม้วน จ๋ามงกุฏ
บัวลอย ซ่อม่วง ฝอยทอง

<ul style="list-style-type: none"> ● สังขยาหน้าไข่คั้น แกมกับข้าวเหนียวลี เป็นนัยนาวาทิ แถลงว่าโคกเสมอพ้อม ● สังขยาหน้าตั้งไข่ เป็นนัยไม้เคลือบแคลง ● ซ่าหริ่มลุ่มหวานล้ำ วิตกกอกแห่งเครือ ● ลำเจียกชื่อขนม ไกลกลืนดินแดโดย ● มัสกอดทอดอย่างไร ทอดคลื่นจะเห็นความ ● ลุดดีนี้เข้าชม โอชาหน้าไก่แกง ● ขนมจีบเจ้าจีบท้อ นิกน่องนุ่งจีบกราย ● รสรักยกล้ำนำ คำนึงนี้วางเจียน ● ทองหยิบทิพย์เทียมทัด หลงหยิบว่ายาดม ● ขนมผิงผิงผัวร้อน ร้อนนักรักแรมไกล ● รังไรโรงด้วยแป้ง ไอ้อกนทังปวง ● ทองหยอดทอดสนิท สองปีสองปิดบัง ● งามจริงจ๋ามงกุฏ เรียมร่ำคำนึงปอง ● บัวลอยเสห์บัวงาม ปลั่งเปล่งเครื่องยุคล ● ซ่อม่วงเหมาะมีรส คิดสี่สโลคลม ● ฝอยทองเป็นยอโย คิดความยามเขาวมาลัย 	<p>เคยมี โคกย่อม สมรแม่ มาแม่ เพียบแอ้อกอร ข้าวเหนียวใสสีโคกแดง แจ้งว่าเจ้าเศร้าโคกเหลือ แทรกใส่น้ำกะทิเจือ ได้เสพย์หริ่มพิมเสนโรย นิกโฉมฉมทอมชวยไชย โหยให้หาบุหงางาม นำสงสัยใคร่ชอถอม ขนมนามนี้ยังแคลง แผ่แผ่นกลมเพียงแผ่นแผง แคลงของแขกแปลกกลืนอายุ งามสมส่อประพิมประพาย ชวยพกจีบกลีบแนบเนียน ประดิษฐ์ทำขนมเทียน เทียนหล่อเหลาเกลากสิงกลม สามหยิบชัดนำเซยชม กัมหน้าเมินเซินชวยใจ เพียงไฟพอนพอกทรวงใน เมื่อไรเห็นจะเย็นทรวง เหมือนนกแก้วทำรังรวง ยังยินดีด้วยมีรัง ทองม้วนมิดคิดความหลัง แต่ลำพังสองต่อสอง ใส่ชื่อตุ้มงกุฏทอง สะอิ่งน่องนินเคยยล คิดบัวงามแก้วกับตน สถนชดุจประทุม หอมปรากฏกลโกสุ่ม หุ้มห่อม่วงดวงพุดตาน เหมือนเส้นไหมไซของหวาน เย็บชุนใช้ไหมทองจีน ฯ</p>
--	---

นิทรรศการ “ขนมไทย”
54-02 / No. 03

ผลิตโดย
โครงการความร่วมมือทางวิชาการ
อุทยานการเรียนรู้ (TK park) สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)
และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สทอ.)